

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek obrtništva Dravske banovine.

„OBRRTNI VESTNIK“

izhaja tedensko in sicer vsak
petek ter stane:celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna številka . . . Din 1.—

Glasilo obrtništva Dravske banovine.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Borštnikov trg šte. 1.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiki dovoljeni le z
navedbo vira.Štev. pri poštni hranilnici,
podružici v Ljubljani 10.860.

XIV. letnik.

V LJUBLJANI, dne 7. avgusta 1931.

Štev. 31.

Naše delo žanje priznanje!

Že večkrat smo poudarjali činjenico, da je obrtnik v duši pošten, ker misli, da vsi v njegovi okolici enako mislijo kakor on in zato kaj rad naseda onim, ki hočejo to njegovo duševno poštenost izrabiti. Najboljši dokaz temu je, ko se je slovenski obrtnik že od leta 1928 dalje izjavljati za posebne obrtne zbornice, njegovi voditelji pa so ga predstavljali s prozornim namenom kot pobornika skupnih zbornic. Ali končno je moralo vendar priti na dan in to je prišlo, kar je že itak vsakemu znano, ko se je slovenski obrtnik z veliko večino glasov izjavil za posebne obrtne zbornice. To je bilo pa samo mogoče, ko je med njim zavladal duh solidarnosti, ki ga nedostaja, kar sami priznavajo, našim bratom Srbom in Hrvatom. Solidarnost je potrebna in ona je gotovo najizrazitejše sredstvo, obenem najpotrebnejše, ker vodi do cilja in uspehov.

Imeli smo prav, Srbsko in hrvaško obrtništvo nam daje priznanje, kar potrjuje »Zanatlija«, ki prinaša na uvodnem mestu v srbskem prevodu članek našega tovariša g. L. Pičmana enako tudi »Obrtnički Vjesnik« prevod v hrvaškem jeziku pod zglavjem »Naročilo slovenskega obrtništva« in kateremu prevodu dodaja sledeče za nas važne komentarje:

»Glejte, takšno naročilo nam dajejo bratje slovenski obrtniki nam in srbskim obrtnikom potem, ko so med seboj rešili najvažnejše vprašanje in to

je vprašanje obrtniških zbornic. Ni torej več nejasnosti in zavlačujočih pomislekov v nobenem našem še tako kočljivem vprašanju, ko je danes ves obrtniški stan popolnoma složen in gleda z enim skupnim pogledom na reševanje obrtniških problemov.

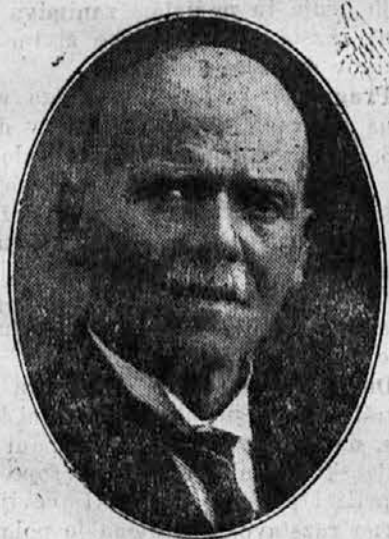
Mi sprejemamo to naročilo z velikim zadovoljstvom, ker smo z našo slogotvorili obrtniški stan mogočnim faktorjem, na katerega je treba ob vsaki priliki računati. Od danes naprej se hočemo vsi v pravi bratski iskrenosti sestajati in reševati svoje probleme, pa da ne bo nikake razdvojenosti več v vprašanih, kot je bil to slučaj, ko se je šlo za vprašanje sistema zbornic.

Zelo toplo se zahvaljujemo voditeljem slovenskega obrtniškega pokreta, ki so si s svojo energijo in požrtvovalnim delom izvojevali popoln uspeh. Ta nam je obenem prikazal naše tovariše Slovence v pravi luči in sicer takšne, kakršni faktično so in ki so odvrgli za vselej lažno krinko, katero so jim nadevali tisti, od katerih ne bi moglo naše obrtništvo pričakovati nikdar kaj dobrega.

Veseli nas to javno priznanje s strani hrvaškega in srbskega obrtništva, ker nas potrjuje v tem, da smo ravnali v znamenju vzajemnosti, kar je edino pravilno. Zato pa je bil tudi uspeh gotov. Če bomo v bodoče pokazali v vseh naših vprašanih toliko vzajemnosti in bi jih reševali skupno, potem smo si lahko svesti uspehov.

Josip Rebek 75 letnik

Prve dni avgusta je slavil svoj 75. življenjski jubilej g. Josip Rebek star., ključavničarski mojster v p. v Ljubljani, ki je znan širom Slovenije kot eden prvih organizatorjev obrtništva. Njegovo delo, ki ga je vršil skupno s svojim

bratom v Celju, je za razvoj slovenskega obrtniškega gibanja izrednega pomena, ker je bilo v tistih nacionafno najbolj razgibanih časih ne le težavno, ampak tudi zelo riskantno.

Rojen je bil mojster Rebek 2. avgusta 1856. l. v hiši Rebekovih v Kamenjah pri Gorici. Kot šestnajstleten fant je odšel v Ljubljano in stopil v uk pri mojstru »Prajzu« — Hejnu, kjer je doslužil (kakor sam z veseljem pripoveduje) učno dobo z nošo vode in pobiranjem čikov za pomočnike. Zavedajoč se pomanjkljive strokovne naobrazbe je odšel v svet, da si pridobi potrebno znanje in

prakso. Peš je skoro obhodil mesta Gradec, Inost, Monakovo, Regensburg, Pasov in Dunaj ter se je vrnil v Ljubljano tik pred začetkom bojev za okupacijo Bosne. Ko pa se je vrnil iz Bosne, je l. 1881. kot pomočnik z velikim v tujni pridobljenim praktičnim znanjem zavzel mesto delovodje pri Karlu Ahčinu. Čez čas si je ustanovil lastno delavnico in je vodil svojo vzorno obrt, ki jo je po vojni celo razširil do ugledne firme vse do l. 1922., ko je vsled nesreče postal za delo nesposoben in je prepustil cvetoči obrt svojemu sinu.

Spoštovani jubilarnt se je zelo mnogo udejstvoval in uveljavljal tako v narodnih kakor v strokovnih organizacijah. Ko še ni bilo strankarstva v organizaciji, je več let deloval uspešno v rokodelskem društvu, kjer je zavzemal celo mesto predsednika, ob času svetovne vojne pa je bil tudi predsednik ključavničarske zadruga.

Preobširno bi bilo naštevati vse veliko delo jubilarntovo in zasluge, ki si jih je stekel v enih ali drugih organizacijah, ker bi nam utegnili v svoji skromnosti zameriti, poudariti pa moramo le to, da je njegovo seme bohotno vzkliko in da lahko zre danes na bogate sadove svoje setve z upravičenim ponosom in veseljem in želimo le to, da bi mu bila usojena ta radost še mnogo let.

**Pridobivajte
našemu listu vedno
nove naročnike!**

Obrtnik in obrtna šola

Ročni delavec je obrtnik kot tak v ožjem pomenu besede; da pa je tudi dober in sposoben za svoj poklic, mora imeti predvsem veselje do dela, ki ga vrši in katerega ne sme nikoli podcenjevati pred kakršnimkoli duševnim poklicem. Nasprotno si pa moramo obrtniki tudi zasigurati, da se nas ne podcenjuje od drugih poklicev s tem, da svoje delo usmerimo tako, da' vzporedno z razvijajočo se obrtjo napreduje tudi kultura obrtnika, katero pa dosežemo le z dobro teoretsko izobrazbo posameznikov, katere viden uspeh so obrtne šole.

V Ljubljani imamo v sestavu Tehnične srednje šole tudi razne obrtne šole. V teh se pravilno izučeni obrtniški vajenec, po prestani učni dobi in vajeniškem izpitu ali pomočniškem, kakor ti obstoje pri posameznih strokah in strokovnih obrtniških združenjih, po možnosti še parletni praktično dobro teoretsko in praktično izobrazbi za svoj poklic, da more nato po izvršeni taki šoli po par letih kot pomočnik postati samostojen mojster.

Na zavodu obstoje: strojna delovodska šola, elektrotehniška delovodska šola, mizarska delovodska šola in gradbeno rokodelska šola.

V prvo, drugo in tretjo se sprejemajo učenci, ki so se izučili obrti ter morda nato še delali nekaj let kot pomočniki (kar je vsekakor bolje za uspeh) in da so stari najmanj 17 let. Naštete tri šole trajajo vsaka po 2 leti celodnevno, a leto po 10 mesecev. V teh pridobi učenc za svojo stroko zadostno podlago, ki mu omogoča, da se izkaže kot absolvent take šole povsem v zadovoljstvo mojstra, pri katerem je v službi in za zavod, ki ga je kot takega usposobil. Da se pa more izkazati zadostno, je pa predvsem pogoj danes v tem, če je kos nalogam, ki jih dobi v izvršitev. Mislim namreč, da mora tak absolvent razumeti predvsem načrte, na podlagi katerih se danes izključno povsod dela in da zna izvrševati in projektirati tudi sam take stvari. (To vse se pa nauči učenc imenovanih treh šol, ako pazljivo zasleduje stvari najrazličnejših predavanjih snovi, ki mu jih šola nudi z ozirom na izkušnje iz praktičnega življenja teh poklicev. Danes se že udejevujejo absolventi teh šol v praktičnem življenju kot: delovodje, poslovodje, risarji, konstrukterji, elektroobratovodje, kot samostojni mojstri, razni tehnični uradniki itd.

Isto tako je v četrti šoli, gradbeno-rokodelsko, v katero se sprejemajo učenci, ki so se izučili svojega obrta zidarskega, tesarskega in vodnjakarskega in da so zadostno stari. Ta šola pa traja 3 leta po 6 mesecev celodnevno. Absolventi te šole si pridobijo v teh treh letih zadostno praktične in teoretske podlage ter se po izvršeni šoli udejevujejo kot polirji pri stavbnih obrtih, risarji — progovni mojstri, kot samostojni zidarji in tesarski mojstri itd.

Nadarjenejši absolventi teh šol pa tudi lahko prestopijo na višje oddelke Tehniške srednje šole, kjer položijo po štiri letnem obiskovanju teh šol diplomski izpit, a se nato udejevujejo kot tehniki v stavbnih, strojnih in elektro-tehničnih podjetjih, tovarnah, elektrarnah, kot tehnični uradniki itd. v splošno zadovoljnost. Do danes je prestopilo že preko 20 absolventov iz delovodske šole na Tehnično srednjo šolo.

Oabilo

na
izredni občni zbor

Zveze obrtnih združenj
v Ljubljani

ki se vrši

v nedeljo, dne 23. avgusta 1931 ob 9. uri zjutraj v dvorani »Trgovskega doma«, Gregorčičeva ulica šte. 17. l. nadstr. v Ljubljani (poleg banske palače).

DNEVNI RED:

1. Nagovor načelnika.
2. Volitev novega načelstva.
3. Slučajnosti.

Ta izredni občni zbor je sklican glasom soglasnega sklepa seje načelstva z dne 3. avgusta 1931.

Vsaka zadruga članica ima pravico poslati na občni zbor za vsakih 50 članov po enega zastopnika, ki se ima pri zveznem zboru v smislu določil čl. 8. izkazati z izkaznico, katero izda zvezno načelstvo, ker brez izkaznice soudeležba z glasovalno pravico ne bo dopustna.

Imena delegatov, ki se bodo občnega zbora udeležili, je naznaniti Zvezi najkasneje do 12. t. m., nakar pošljemo cenj. združenjem za vsakega delegata posebno izkaznico. Obenem opozarjamo na določilo b) čl. 13. zveznih pravil, katera določajo, da je vse predloge vposlati najmanj 14 dni poprej v roke zveznega načelnika.

Če bi občni zbor ob napovedani uri ne bil sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje na istem mestu, ne oziraje se na število navzočih delegatov.

V Ljubljani, dne 4. avgusta 1931.

ODBOR.

Tozadevno o obrtnih šolah je že lansko leto napisal članek direktor T. S. Š. g. Reiser v Obrtni vestnik. Znano mi je, da veliko število mojstrov še danes ne ve za te šole, kar mi je v dokaz to, ko se je že več takih mojstrov obrnilo name ali pa tudi starši takih izučenihi vajencev in pomočnikov in še celo pomočniki in vajenci sami ter prosili za svet, kam s fantom sedaj, ko se je izučil obrti, da se še bolje izobrazbi za svoj poklic.

Svetoval sem jim seveda takoj delovodske šole ali gradbeno rokodelsko šolo na obrtni šoli v Ljubljani, kar sem sam kot absolvent šole mogel priporočiti že z ozirom na dobre uspehe, ki so se dosegli na tej šoli. Poudariti pa moram, kar je poudaril že tudi direktor T. S. Š. ob nedavni proslavi 20 letnice zavoda, da v te šole spadajo le dobri in ukaželjni ljudje, kar se pa ravno v zadnjih letih vidi, da so učenci vedno nemanjejši in da imajo manj zanimanja do učenja, kot pa preje in da pošiljajo mojstri zadnja leta vedno slabši mate-

rijal v te šole. Zaradi tega priporočam mojstru, ki pošljejo take učence v delovodske šole, da jih prejeto temeljito pripravijo za to, kajti danes so posebno v mestih dobre obrtno-nadaljevalne šole, ki so pripravljene za te šole, ako se je vajenec z zanimanjem udeleževal pouka. Če je pa vajenec že tu pokazal slabe uspehe, mu je pa treba onemogočiti začasno vstop v delovodsko šolo, v katero naj vstopi šele, ko bo zrelejši za pouk in dostopnejši za življenje. V glavnem je treba, da ima vsaj par let prakse in še kakšen večerni tečaj ter končno pred sprejemom v šolo še spremenji izpit. Če bodo mojstri in vodstvo zavoda upoštevali vse te okolnosti, potem se ne bo treba g. direktorju več pritoževati nad slabim materialom in uspehom v delovodskih šolah, temveč se bo le uspeh zopet dvignil na ono višino, kot je bil pred leti, da bo v splošno zadovoljnost zavoda, mojstrov in bivših absolventov samih.

»E.«

Umazana konkurenca

Danes ko preživljajo velike države industrijsko in obrtno-trgovsko krizo z Nemčijo na čelu, je treba tudi nam obrtnikom spoznati in uvideti vzrok tega zla, ki lahko tudi nam veliko škoduje v bližnji bodočnosti.

Omejiti se hočam le na našo državo. Naša država je danes še ena izmed agrarnih držav in se nam ni torej bati gladi, kot je to na pr. možno v Nemčiji v doglednem času, ako se razmere ne izboljšajo. Polagoma se pa tudi pri nas uveljavlja industrija poleg dobro razvijajoče se obrti, kateri pa preti pogin posebno v zadnjem času s tako zvano umazano konkurenco med obrtniki samimi. Da se zaščiti naše obrtništvo in trgovstvo pred tem izkoriščanjem, je izdala država Zakon o pobijanju nelojalne konkurence, ki je bil razglašen v »Službenih novinah« dne 11. aprila 1930. št. 83-XXXIII. in v »Službenem listu« z dne 31. maja 1930 št. 10-5.

V naši državi ni krize kot se danes marsikdo izraža, ako nima dela. Dokler se bo pri nas toliko gradilo, kot se gradi ravno zadnja leta in sedaj, se nimamo bati krize niti na bo okrnjen zaslужek obrtnikov, ki so zaposleni na stavbah. Kdor pravi, da je kriza v stavbenih strokah, ta laže. In tako izražati se, je greh. Ni kriza, ako nima nekdo dela, ampak je temu najbrže vzrok konkurenca, ki preti spravi našo obrt na višino, ki ne bo v čast obrtnikom, ampak v propast.

Omejiti se na javna dela. Tu prevzame na primer stavbeni podjetnik vsa dela, ki pa jih mora vršiti toliko obrtnikov, v kolikor je potrebno za popolno izvršitev stavbe. Ze ko je dobil stavbenik delo, se je moral boriti s cenami napram nasprotnim konkurentu, da je dobil delo. Stavbenik odda nato posamezna dela potom konkurence zopet drugim podjetnikom, ki zopet med seboj tekmujejo v ceni, kdo bo nižji, pri tem pa trpi ugled obrtnikov, kakovost in trpežnost dela. Do tu bi bilo nazadnje še vse v redu, a naši so se primeri, ko je bilo že delo oddano in je prišel nasprotni konkurent, ter se izjavil, da popusti še toliko procentov. Delodajalec stavbenik ali gospodar je seveda pomudbo sprejel in oddal delo še cenejšemu ponudniku. A v tem se je že zgodila nepravilnost in je lahko tak konkurent tožen po Zakonu o nelojalni konkurenci, a oškodovanec sme zahtevati odškodnino.

Večkrat se pa zgodijo, da se poslužujejo razni mojstri trikov in nesramne reklame ter celo javno govori, da jim je vseeno, ako delajo v zgubo, samo da dobijo delo. S tem činom pa blajijo samo dobro ime obrtnikov, ker tak mojster ne bo nikdar dobro uspeval, ampak mora po par letih skrahirati, ker če gre pod ceno, se mora vedeti, da ni tukaj nekaj v redu. Soliden obrtnik ali trgovec ne more iti nikakor pod lastno ceno blaga v nobenem primeru, če se hoče obdržati na višini solidnosti in v stanju, da more živeti.

Vzrok umazani konkurenci, kot že omenjeno, je pri vseh stavbenih obrtih to, da se celokupno delo oddaja le enem obrtniku in ta pa potem pritiska na

druge, da gredo pod sramotno ceno, da sam odnese večji zaslужek. Naloga države bi bila, da v tej smeri zaščiti obrtništvo, da se ga ne izrablja do skrajnosti in da se vsa posamezna dela v prvi vrsti pri državnih in samoupravnih podjetjih oddaja ločeno po strokah posameznim obrtnikom in ne centralizirano, tako, da zasluži vsak posamezni obrtnik nekaj, in ne le eden.

Obrtništvo se pa tudi v zadnjem času zelo izrablja od strani konzumentov, tako da se mora za vsako še tako malo delo, delati proračun brez vsake odškodnine za ta trud; če se dobi delo ali ne. Večkrat se dogodi, da je dela s proračunom po več dni; za trud bi obrtnik pričakoval vsaj da dobi delo, a končno ne dobi niti dela, niti odškodnine. To je pa zaslужek, ki se ga ob vsaki priliki predbaciva obrtnikom v kljub temu, da žrtvujejo čas in denar za to, da ustrezijo svojim odjemalcem.

Zatorej bi pričakoval malo več uvidevnosti od strani obrtništva, ko se gre za naš obstoj, da ne gredo z glavosklozi zid, ampak da pomislimo na svoj obstoj in napredek.

One, ki se poslužujejo umazane konkurence in raznih reklamnih trikov, pa opozarjam na posledice, ki jih zadenejo po zadevnem zakonu v primeru prestopka. Obrtništvo je zadosti zrelo, uvidevno ter pametno in bo samo pometlo s takimi obrtniki v imenovanih primerih po obstoječih zakonih.

»Obrtnik.«

Priprave za čevljarški kongres

Nadaljevanje.

Drugo vprašanje, ki je za čevljarje ravno tako pereče kakor Batove delavnice, je predpis zadnjega odstavka § 38 a obrtnega reda, ki zabranjuje trgovinom sprejemanje popravil na starih čevljih in obleki. Vzlic temu pa sprejemajo skoro vsi trgovci s čevlji popravila, skrivajo v svojih lokalih neke enega čevljarja, ki jim te izvršuje, ali pa dajo to delo kakšnemu zakonitemu čevljarju, kateremu od templačev in drugih popravil tako malo plačajo, da sami poleg tega dela še 25 do 50% zaslužio, kar ne zasluži niti ređen čevljar, ker mora plačati svojega delavca. Te templače, recimo ženske oddajajo strankam po 35, 40, da celo po 48 Din tako, da pride stranki to delo dražje kakor pri čevljarju samem, pa vzlic temu da je dal oni čevljar, ki je moral za trgovca templače početi napraviti, le glavnino, namesto 'dobrih podplatov. Ko pa je zadruga prinesla oblasti neizogibne dokaze z ovadbo, se zadeva rešuje po navadi po 3 mesece in končna rešitev je: 100 dinarjev globe. Imamo dokaze, kjer je trgovec zaslužil 20 do 30.000 letno čistega pri teh popravilih, pa se ga je ravno tako kaznovalo z globo 100 dinarjev. Enake ovadbe pri nas ne zaležejo niti pri obrtni, niti pri davčni oblasti, ker se trgovec izgovarja, da pri teh popravilih ne zasluži nič, ker mora čevljarja plačati, seveda, oblasti pa verjamejo trgovcu v dobri veri. Če pa se je po dolgem prepričavanju zadrugi posrečilo doseči po višji oblasti, da se trgovcu sprejemanje popravil zabrani, si vzame ta v za svojo trgovino ležeči prostor enega čevljarja z obrtno pravico. Ta mu potem krije to neupravičeno in protizakonito šušmarstvo. Enakih pa najdemo v vsaki obrti, največ pa med čevljarji. Nezakonitosti je treba preprečiti s tem, da v hiši, kjer je trgovina s čevlji, ne sme biti čevljarška obrt.

Tretje vprašanje so čevljarske industrije, katere si, kakor Bata, prisojajo pravico do sprejemanja in izdelovanja popravil. Tudi tukaj bode treba nastopiti in zahtevati, da se jih kaznuje po § 133 b lit. c obrtnega reda z odvzemo obrtne pravice, ker nimajo strokovne usposobljenosti, pa vzlic temu opravljajo čevljarska dela.

Četrto vprašanje so državne moške kaznilnice, katere vzlic uredbi Ministrstva pravde iz leta 1930 ne sprejemajo samo delo od državnih uslužbencev, temveč od vsakogar, a vse pritožbe so zaman.

Peto vprašanje pa so razni zavodi, kjer se uči hkrati po 5 do 10 vajencev ene stroke, kateri pa imajo baje po odločbi Ministrstva Trgovine in industrije pravico, vzgajati vajence vseh strok ter jim dati naknadno pravoveljavna spričevala vzlic temu, da njih mojstri nimajo nikake obrtne pravice, ter njih vajenci niso nikjer sprejeti z zakonito učno pogodbo. Tak zavod se nahaja v Ponovičah pri Litiji, v Ljubljani i. t. d. poleg tega ima še vsak samostan svojega čevljarja, kako naj potem mali čevljarški obrtnik še kaj zasluži. Na vrata teh zavodov bode treba temeljito potrkati, ter opozarjam zadruga, ki imajo v svojih področjih enake zavode, da se zganejo in zahtevajo to, do česar imajo pravico.

Šesto vprašanje je tihotapstvo, ki se vrši direktno ali indirektno. Naši državljani se kaj radi postavljajo s tem, če si kupijo v inozemstvu par novih čevljev, kjer so stare zavrgli in prišli z novimi domov, ter še končno domačega čevljarja z temi čevlji zafirkavajo. Milijarde dinarjev gredo na ta način v tujino, znižujejo domačo valuto, milijone pa zgubi na ta način država na carini, kaj pa še domači čevljar, ki trpi škodo, ker nima dela. Končno pa še davka plačati ne more. Tudi tukaj bi opozarjali oblasti na več opreznosti.

Sedmo vprašanje je šušmarstvo, katero pri nas tako zelo cvete. Ovadbe šušmarjev imajo le redko kedaj uspeh, ker se nižje obrtne oblasti premalo ozirajo na predpise obrtnega zakona in na razne okrožnice višjih oblasti. Če tudi orožništvo dožene, da je ovadenec delal za tega ali onega, ali enemu je delal za meso in za mast, drugemu za moko ali žito, tretjemu za krompir in fižol, četrtemu za drva, peti mu je nljivo oral, šesti mu je nekaj vozil, torej za denar ni delal in se ga vsled tega ne more kaznovati. Šušmar v mestu dela za denar. Tudi istega se ne kaznuje. Kašne šušmarje imamo po mestih, to vidimo najbolje v trgovinah z usnjem, kamor pride gospod, kateremu se mora trgovec pokloniti do tal, kupi templače, ko pa pride domov, pa šušmari. Od čevljarstva bi pač vsak rad živel, to vidimo od vsih gornjih točk, ali čevljarja se vsi ti gospodje sramujejo in ga celo zaničujejo. V mestih imamo privatne ali tovarniške delavce, državne uslužbenice, da celo občinske uslužbenice in slično, ki v prostem času šušmarijo kar na deblo, seveda vse to za lastno potrebo, da jih oblast ne more kaznovati, rednemu čevljarju pa se smejejo v obraz, če si pa te ljudi naznačil, pa te potem javno napadajo. Tudi tukaj bode treba vzeti železno metlo, da se napravi red, kajti naše oblasti bodo morale uvideti, da to šušmarstvo ni državi niti v pošos, še manj pa v korist, ker ne plačuje davka, odjemlje pa rednemu obrtniku možnost, da tudi on ne more davka plačati.

O vseh teh, goraj navedenih vprašanjih bode razpravljal kongres čevljarjev, kamor se bode povabilo tudi tovarnarje usnja in čevljev, kakor tudi trgovce obeh strok. Ta kongres se bo vršil dne 16. avgusta v Beogradu in upati je, da se bode dalo tukaj mnogo, če že ne popolnoma odpraviti, pa saj zboljšati, in to zato, ker ima kongres namen združiti čevljarsko in usnjarsko industrijo ter male čevljarske obrtnike, v en savez, kjer se bode z združenimi močmi dosegljo več, kakor pa posameznik doseči zamore. Izven tega se bode ložje v medsebojnim sporazumu olajšalo marsikaj, kar do danes ni bilo možno.

Kar bode v Beogradu v velikem, to bode pri nas in v vseh krajih cele države v malem. V nedeljo dne 9. avgusta se vrše po vzorcu beograjskih čevljarjev tudi pri nas shodi in sicer eden v Ljubljani, drugi v Mariboru kamor se bode povabilo usnjarske in čevljarske tovarnarje in trgovce, povabilo vse čevljarske organizacije cele bivše ljubljanske, oziroma mariborske oblasti, pa tudi zastopnike čevljarjev onih skupnih in oblačinskih zadrug, kjer so včlanjeni čevljarji, da pokažejo svojo stanovsko samozavest in glasujejo za resolucijo skupnih interesov. Tovariši čevljarji, vzdrnite se; dvanajsta ura nam bije,

zato vsi na delo za zboljšanje naše stroke in za pridobitev večjega kosa kruha. Kličejo nas naši tovariši iz Beograda, Sarajeva, Zagreba in drugod! »Vsi za enega, eden za vse,« naj bode naša parola!

Krajcer Anton.

Kaj je novega?

Borzno poročilo. V prošlem tednu so veljale tuje valute v dinarjih, in sicer: Curih (švicarski frank) 10.97, Budimpešta (madžarski pengö) 9.86, Dunaj (avstrijski šiling) 7.93, London (angleški funt) 273.—, Newyork (dolar) 56.36, Pariz (francoski frank) 2.21, Praga (češkoslovaška kroňa) 1.67, Trst (italijanska lira) 2.95.

Imenovanje pri Mednarodnem obrtniškem zavodu. Mednarodni obrtniški zavod v Parizu je obvestil »Savez znanstskih združenj in esnaf«, da je za predsednika v zavodu kot šef jugoslovenske delegacije izbral g. Milan Stojanovič, predsednik beograjske obrtne zbornice, za člana instituta pa g. Albert Firt.

Prepoved dvojne zaposlitve uslužbencev. Nekatera oblastva in samoupravne ustanove v državi so v zadnjem času pokrenile akcijo za prepoved proti dvojni zaposlitvi uslužbencev. Tako je znano, da uslužbenci, zaposleni v državnih in javnih ustanovah po delovnem času služijo še v privatnih podjetjih in s tem odvezemajo možnost zaslужka drugimi uslužbencem. Tudi mi bomo temu vprašanju posvetili večjo pažnjo in bomo v eni prihodnjih številik začeli obravnavati to vprašanje v pomoč brezposelnosti.

— Vedno več brezposelnih. Ne samo v dravski banovini, kjer je po podatkih borze dela zdaj 2496 breposelnih, temveč tudi po drugih krajih naše države je zavlada občutna brezposelnost. Na področju splitske delavske zbornice je 4000 brezposelnih. Toľiko jih še nikoli ni bilo. Največ je brezposelnih židarjev in delavcev po tovarnah cementa.

Velesejni, razstave, kongresi.

Subotica. Za sejem in gospodarsko razstavo v Subotici, ki bode v dneh od 14. do 18. avgusta t. l., je dovolil g. minister saobračaja vsem udeležencem običajni popust.

Zagreb. Od 29. avgusta do 7. septembra t. l. se bo vršil v Zagrebu XVI. mednarodni vzorčni velesajem. Živahna gradbena delavnost v Zagrebu in sploh v naši državi je dala zagrebškemu velesajmu že lani pobudo, da organizira prvi specialni sejem stavbarstva, letošnje jeseni bo pa ta sejem odnosno razstava razširjena še na potrebe hotela, hiše in kuhinje, obenem bo pa prirejena posebna razstava prehranbene industrije. Bogato bo zastopana tudi tekstilna industrija in krzno. Poleg tega bo razstava obsegala industrijo usnja in papirja, zanimiva bo zlasti razstava plemenske živine ter izdelkov domačega obrta.

Praga. Ob priliki jesenskega velesajma v Pragi, ki se bo vršil v dneh od 6. do 13. septembra t. l., se bodo vršila posebna strokovna predavanja o gospodarskih razmerah v naši državi. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine priredi v tem času ekskurzijo v Prago. Obvestila o ekskurziji daje propagandna sekcija zavoda od 15. julija dalje.

Dunaj. Od 10. do 15. septembra t. l. se vrši na Dunaju internacionalni kongres, na katerem bodo zastopani vsi čevljarški obrtniki iz cele Evrope. Ob tej priliki prirede dunajski čevljarji vzorno razstavo. Dovoljena je polovična vožnja po vseh železnicah in parobrodih.

—lj Gospodje industrijci in trgovci z usnjem ter čevlji vluđno vabljani na vazen sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 9. avgusta t. l. ob 9. dopoldne v salonu hotela »Lloyd« na Sv. Petra cesti. Dnevni red: Protest proti Bačovim popravljalnicam in slučajnosti. — Zadruga čevljarjev v Ljubljani.

Ali ste že poravnali naročnino?

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta šte. 31 (hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon šte. 30—20.

Račun poštne hranilnice šte. 14.003.

Centrala: BEOGRAD

Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB

Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvorja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: SARAJEVO

Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

V obvestilo cenjenim zadrugam!

Kakor smo že v prejšnji številki našega glasila najavili, se bodemo v prihodnjih številkah obširneje pečali z vprašanjem zaščite našega obrtništva in domačih proizvodov, z ozirom na tujo konkurenco in šušmarstvo. Ker hočemo pri tem vpoštevati stališče posameznih zadrug, zato prosimo, da nam v najkrajšem času pošljete svoje predloge in poročila.

Za Konzorcij Obrtnega Vestnika:
L. Pičman, predsednik.

Sprememba v vodstvu Obrtniškega društva v Ljubljani

Na odboru seji Obrtniškega društva v Ljubljani, ki se je vršila dne 9. junija t. l., je odložil svojo funkcijo kot predsednik društva g. Josip Rebek. Njegove posle vodi po odstopu imenovanega poslevoedeči podpredsednik g. Lovro Pičman v opolnomočeni lastnosti predsednika društva. Kot odborniki funkcionirajo gg. Vidmar Karol kot blaginik, Bricelj Ivan, Rozman Ivan, Šimec Ivan, Kregar Josip, Rožič Stefan, Pavčič Pavel, Mihelčič Ivan, Pogačnik Matko, Saksida Rudolf in Lojk Josip — vsi kot odborniki; za namestnika odbornika pa sta bila določena gg. Mezmaršič Josip in Hubad Josip.

Gradbeni zakon

Nj. Vel. kralj je na predlog ministra gradjevin po zaščitnem predpisu ministrskega sveta podpisal in proglasil v Zagrebu »Gradbeni zakon«.

Da bi se v naši državi utrdile osnovne pravice in dolžnosti vsake pravne in fizične osebe ob priliki gradbe, da bi se stvoril enoten princip in zaščita po zakonu raznih obstoječih predpisov v poedinih krajih, da bi bile s tem podane enotne uredbe tudi za tiste kraje, kjer do sedaj ni bilo predpisov, in da bi bili zaščiteni javni gradbeni interesi, je minister dr. Kosta Kumanudi izdelal gradbeni zakon za vso državo in mu izposloval najvišjo sankcijo.

Ta zakon kot splošni okvirni zakon vsebuje obče predpise, ki bodo veljali za vso državo z navodili, kako naj se na podlagi tega izdelajo potrebni gradbeni predpisi in pravilniki za vsako mesto in vsaki kraj.

Gradbeni zakon sestoji iz štirih delov. Prvi del vsebuje določbe o mestih in trgih, drugi o vaseh, tretji o industrijskih in rudarskih naseljih, kopališčih, zdraviliščih, klimatskih in turističkih krajih, četrti pa vsebuje prehodna in končna določila.

Prvi del zakona o mestih in trgih določuje: 1. splošne odredbe in pojem gradb, 2. ureditev osnovne o regulacijskih in gradbenih načrtih ter odredbe o postopku njihove izdelave, 3. ureditev predpisov, v katere pridejo v poštev gradbeni rajoni, gradbene cone, zaščitni pasovi, nasadi in travniki, pogozdovanje, arhitektonske ograde, notranje gradnje, 4. higijenske predpise za gradbe, 5. tehnične predpise za gradbeni material in gradnjo, 6. ureditev gradilišča, na katerem se postavljajo zgradbe, o določitvi

meje in apropriaciji, 7. parcelacijo zemljišča, izdelavo parcelacijskih načrtov in uporabo zemljišč za javne potrebe, 8. komasacijo za grupiranje nepredpisanih in nepravilnih zemljišč, 9. odobrenje za gradnje in uporabo zgradb in gradbeno nadzorstvo, policijske odredbe in kazenske odredbe, 10. gradbene takse in plačilo stroškov, gradbeni odbori in njih sestava, 11. eksproprijacijo, 12. obveze in omejitve gradbene pravice, pravilnik o oddaljenosti gradb od javnih objektov in institucij, prepoved gradnje za časa izdelave regulacijskega načrta, prepoved gradnje za časa izvedbe regulacije rek in potokov, 13. izpeljavo kolovozov in trotoarjev, vodovoda, kanala, 14. fond za izvrševanje regulacije.

Drugi del zakona o vaseh vsebuje obče odredbe v pogledu ureditve vasi in novih naselij ter kmetijskih hiš, o pristojnosti oblastev, o izdelavi in odobrenju načrtov in zidanj stavb, zatem vsebuje odredbe za izdelavo pravilnika, po katerem bi se spreminjale gotove odločbe, posebej v pogledu asanacije.

Tretji del zakona vsebuje odredbe za ureditev industrijskih naselij, kopališč, zdravilišč, klimatskih in turističnih mest, odredbe o pristojnosti za odobrenje zgradb, o važnosti poedinih odredb iz prvega dela tega zakona za ta mesta.

Četrti del pa vsebuje prehodne in zaključne določbe. Vse odredbe stopijo v pravomočno stanje z dnem obelodanjenja tega zakona v Službenih novinah, do čim dobiva popolno pravomočje ta zakon še šest mesecev po tem.

Razno.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani sporoča, da je bilo povprečno število zavarovanih delavcev v juniju 1931. za — 4.833 manjše nego v juniju 1930. Padeč članstva je bil v maju nekoliko manjši in sicer — 5.116. Zmanjševanje padca članov še ne pomeni zboljšanja ozir. omiljenja gospodarske krize, kvečjemu stabiliziranje gospodarske krize na gotovem nivoju. Poleg tega ne smemo pozabiti, da se je začela gospodarska kriza čutili meseca junija 1930, ko članstvo OUZDA v prvici ni doseglo pričakovane (računske) višine, kakor prejšnje mesece.

Zdravstvene razmere članov so bile v juniju 1931. približno iste, kakor v juniju 1930. Število bolnikov je sicer absolutno padlo za — 159 oseb zaradi manjšega članstva, toda odstotek bolnikov (vštevši porodnice) je ostal skoraj nespremenjen, namreč 2,44 odstotka napram 2,48 odstotka v juniju 1930. Interesantno in važno je dejstvo, da so ostale zdravstvene razmere samo v celoti približno nespremenjene. V detajlih so se pa bistveno spremenile. Odstotek moških bolnikov je padel za — 0,13%, dočim je odstotek ženskih bolnikov (vštevši porodnice) narasel za +0,15%. Ker se ta pojav opaza že več mesecev, bo moral OUZD poiskati vzroke, zakaj odstotek ženskih bolnikov narašča, dočim odstotek moških bolnikov pada.

Prirast »+« oziroma padeč »—« odstotka bolnikov:

Mesec	Moški	Ženske
april	—0,07%	+0,19%
maj	—0,22%	+0,11%
junij	—0,13%	+0,15%

Povprečna dnevna zavarovalna mezda, ki približno odgovarja povprečnemu dnevnomu delavskemu zaslužku, se je v juniju pri moških povečala za Din +0,12, dočim je pri ženskah padla za Din —0,59. Padeč zav. mezde pri ženskah je deloma posledica zmanjševanja faktičnega zaslužka, deloma pa tudi posledica kategorizacije služkinj, natakaric itd.

Padeč celokupno dnevno zav. mezde znaša Din 143.038,80, bolniški prispevki OUZDA so se zaradi tega znižali od lanskega leta dnevno za ca. Din 9.000, ali mesečno približno za 1 četrt milijona. Ta manjkaj prispevkov, ki traja že cel čas gospodarske krize, povzroča OUZD velike težkoče.

Privredni adresar kraljevine Jugoslavije. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu objavlja: Za nabavo čim točnejših podatkov o našem gospodarstvu in za dopolnilo adresnega materiala za drugo izdajo »Privrednega adresarja kraljevine Jugoslavije« v redakciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je zavod poslal tiskane formulare vsem firmam in jih naprosil za podatke, potrebne za dopolnitev adresarja. Formulariji so se razposiljali na adrese iz prve izdaje. Ker je mogoče, da se posamezne firme pomotoma niso sprejele v prvi adresar, poziva zavod vsa večja industrijska, izvozna in uvozna podjetja, da zahtevajo od »Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu«, Ažegova ul. br. 5 formulare, ako jih še niso prejela. V interesu vseh firm v naši državi je, da se njihovi naslovi sprejmejo v drugo izdajo adresarja, posebno še, ker je sprejem naslova v adresar docela brezplačen.

Bolniško zavarovanje v poskusni dobi vajenca

Znano nam je, da Okrožni urad za zavarovanje delavcev zahteva, da mora biti vajenec takoj z vstopom v poskusno dobo prijavljen v bolniško zavarovanje in da se mojster, ki je to opustil, celo kaznuje s plačilom zdravniškega lečenja in denarno kaznijo, če vajenec med časom poskusne dobe zbolil, vzlic temu, če je tudi mojster prijavil vajenca naknadno, to je takrat, ko je bil zdravniško preiskan in ko je sklenil z njim učno pogodbo ter pri prijavi upošteval in vračunal preizkusno dobo.

Paragraf 99 a obrtnega reda predpisuje poskusno dobo vajenca, katera lahko traja 1 mesec dni, mora pa se vračunati v učno dobo, kadar se je sklenila učna pogodba. Ta predpis obrtnega reda bi moral upoštevati tudi Okrožni urad.

Odločbe gg. velikih županov iz leta 1929 pa predpisujejo zdravniško preiskavo vajencev. Te preizkave se izvršijo po uradovih zdravnikov OUZD brezplačno. Če je vajenec spoznan po zdravniku za bolnega in za stroko nesposobnega, se učna doba ne sme skleniti, oziroma že sklenjena učna pogodba se mora razveljaviti. Pravilno pa zadruga pred predložitvijo zdravniškega izkaza ne sme sklepati učne pogodbe.

Za časa poskusne dobe, ki jo predpisuje paragraf 99 a obrtnega reda, nima mojster do vajenca nikake obveznosti, po odločbah gg. velikih županov pa niti ni upravičen, da bi tega fanta nazival kot svojega vajenca, dokler ni izrekel zdravnik OUZD svoje mnenje. Vendar pa OUZD kaznuje mojstre zaradi zgoraj navedenih vzrokov in še celo po krivdi uradovega zdravnika. Ni izključeno, da je že marsikateri mojster, ki si ni znal pomagati, plačal precejšnje svote ali pa se mu je zarubilo in ga uničilo. O tem bi se dalo mnogo govoriti in pisati.

V izogib vsemu temu bi prosili ravnateljstvo OUZD v Ljubljani za pojasnilo, ako je mojster v enakih primerih za časa poskusne dobe kazniv tudi, da je po zdravniški preiskavi vajenca in po sklenjeni učni pogodbi vračunal poskusno dobo pri zavarovanju.

Krajcer Anton.

Ljubljanski mednarodni velesejem pod pokroviteljstvom Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. priredi kulturno, tujsko-prometno in gospodarsko razstavo Ljubljana v jeseni od 29. avgusta do 9. septembra 1931. — Ljubljana v jeseni bo prirejena vestno, z ljubeznijo in požrtvovalnostjo, ter bo podala nov dokaz marljivosti Slovencev. Razstava Ljubljana v jeseni je plod tisočev pridnih rok kmeta, delavca, obrtnika, kultura delavca, gospodarja in znanstvenika. Razstava »Ljubljana v jeseni« bo nameščena v 10 velikih razstavnih zgradbah, ki obsegajo preko 8.000 kv. m površine. Celo razstavišče obsega 40.000 kv. m. — Kaj vam nudi »Ljubljana v jeseni« na ogled?

I. **Tujsko-prometna razstava**, ki se je porodila v misli, da je treba naše tujsko-prometne interese opozoriti na način razstavljanja, s katerim vrši propagando inozemstvu, kakor tudi zbrati material v taki obliki, da bo zainteresiral širše vrste obiskovalcev ter jim nudil čim več različne in pestre tvarine. — Tri misli bodo v splošnem vodile tujsko-prometno razstavo v jeseni: a) **Propagandni del**, kjer bodo razstavljene diorame in reliefi dravske banovine od velikega reliefa cele banovine do poedinih krajev. Zlasti opozarjamo na velike reliefe Rateče—Planica, Kranjska gora, Dovje, Mojstrana, severna Triglavskva stena, Završnica, Pokljuka s projektirano vzpenjačo, Bled, Vintgar, Bohinjko jezero, Pohorje, Celjska okolica, Cerknica, Zupanova jama, Skofja Loka, Jezersko, Dobrna, Rogaška Slatina, Gorenjska, Slatina Radenci, Dravograd itd. Umetniške slike, fotografije, razni modeli in tiskani propagandni material bo izpopolnil to razstavo v celoto. b) **Strokovno poučni del**, predvsem gostilničarstvo in hotelirstvo, bo obsegal vzorno opremljeno gostilno in podelski hotel s pivskimi sobami, točilnico, ballom, stranišči, kuhinjo, tujskimi sobami s kopalnicami itd., vse v naravnih velikosti in popolnoma opremljeno. Razni narčni in slike bodo izpopolnjevale ta oddelek.

Temu oddelku so priključene še zanimive in poučne razstave Zimskosportnega Saveza, Slov. planinskega društva, Turistovskega kluba Skale, Kopališča S. K. Hirije, Banovinske zaloge šolskih knjig, Filistelično društvo, O. U. Z. D. itd. c) **Tehnični tujsko-prometni del** ureditvo ljubljanskega direktorja pošte in brzojava in direktorja železnice, Jadranske plovibva, Autoklub, Aeroklub, Radio Ljubljana itd. d) Posebni oddelek tvorita na svojevrsten, zanimiv način Zvezi za tujski promet v Ljubljani in Mariboru. — II. **Razstava slovenskih mest** ne bo obsegala samo gradivo za tujski promet, marveč tudi vso no tvarino, ki omogoča jasen zgodovinski in gospodarski pregled naših mest. Mesta se kosajo med seboj, kateri oddelek bo lepši in naj omenimo samo ogromni razstavi Ljubljane.

Kolinska

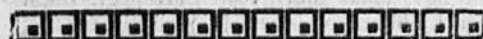
TVORNICA

ČIKORIJE

Okusna in zdrava je **Kolinska kava!**

Pravilnik o telefonski službi v notranjem prometu je naslovlični brošuri, ki jo je priredil in izdal svetnik pri dravski direkciji pošte in telegrafa dr. Jožko Lebar. Na 93 straneh je razvrstil g. Levar v glavnih sestavnih relementarnah določila, manipulatívna določila in končna določila. Objasnjeni so naročniški odnosi, zasebne telefonske in električne signalne naprave, telefonski pogovori, posebne službe, manipulatívna služba, telefonske centrale, dolžnosti kontrolnih uradnikov in telefonskih uslužbencev, sestavljanje računov, statistika itd. Brošura je poljudno pisana, tako da ni potrebna le osebuju v telefonski službi, temveč jo bo z zanimanjem čital tudi vsak telefonski naročnik. Cena praktični knjižici je le Din 30 in jo toplo priporočamo.

Kdor oglašuje,

ta napreduje!

Dobave.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masti.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave transformatorjev.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 3. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 1 kuhinjskega lijaka, 2 komadov dežnih plaščev in 25 m platna za čiščenje; do 10. avgusta t. l. pa glede dobave 40 m konopne gurte.

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 10. avgusta t. l. ponudbe glede dobave delov za tovarne avtomobile.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 20. avgusta t. l. ponudbe glede dobave tračnic, reševalnih aparatov in karbida.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 26. avgusta t. l. ponudbe

glede dobave 3000 kg masti.

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. avgusta t. l. pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave 400.000 kg amonijakovega solitra; dne 18. avgusta t. l. pa pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železa.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 13. avgusta t. l. ponudbe glede dobave 4 garnitur vodokaznih armatur; do 17. avgusta t. l. pa glede dobave 4000 kg riža.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Oddaja zakupa kolodvorske restacije na postaji D. Vakuf se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 17. avgusta t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

**IVAN FIGAR
LJUBLJANA**

Gospodetska c. - Vošnjakova ul. 3.
(v bližini restavracije „Novi svet“)

Zaloga, izdelovanje in popravilo vsakovrstnih pil (turpija) in rašpel. Delo se izvršuje strokovno po najnižjih cenah.

Pri večjem naročilu primeren popust.

Plačam enostransko tovarnino.

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice in kredite v tekočem računu vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Že v 24 urah

kemično snaži, plisira in barva obledele obleke, plašče, klobuke itd. — škrobl in svetlo-lika srajce, ovratnike in zapestnice. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH.

Joan Mihelčič

elektr. konces. podjetje

LJUBLJANA, Borštnikov trg 1

ima na zalogi vsakovrstni električni material, žarnice in svetila. Prevzema v izvršitev električne instalacije. Jamči za solidnost in zmerne cene.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana, Prešernova ul. 50

(v lastnem posloplju)

Brzjavni naslov:

KREDIT LJUBLJANA

Telefon števil:

2040, 2457, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe depozita itd.

Tvornica ZA DUŠIK D. D.

in
AGA-RUŠE

udružene jugoslov.
tvornice acetilena in
oksigena d. d.

sodelujeta s svojimi prvovrstnimi
proizvodi:

KARBIDOM-DISSOUS- PLINOM in KISIKOM

šir om vse Jugoslavije na stotine

avtogenskih varilcev

in nudita tisočermirno, lepo
in solnčnobelo

acetilensko luč

Inkerišajte tudi Vi se njihove
proizvede v svoje korist!

OBRTNA BANKA V LJUBLJANI

CENTRALA: KONGRESNI TRG 4

PODRUŽNICA: LJUTOMER

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Telefon št. 2508

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno više